

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 118. — ŠTEV. 118.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 20, 1922. — SOBOTA, 20. MAJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PREDLOGI PREMAGARSKIH BARONOV

PREMAGARSKI BARONI V ANTRACITNIH POLJIH PREDLAGAJO SKRČENJE DELAVSKIH PLAČ ZA EN MILJON DOLARJEV NA TEDEN, DA NA TA NAČIN "POMAGAJO OBČINSTVU." — POVPREČNO SKRČENJE ZA 21 ODSOTKOV.

New York, 19. maja. — Delodajalci v antracitnih premogovnikih so včeraj predložili United Mine Workers svoje podrobne zahteve glede skrčenja plač ter naprosili, naj delavci sprejmejo povprečno skrčenje plač za 21 odstotkov ali približno en milijon dolarjev na teden pri čemur bi bilo prizadetih 150,000 mož in dečkov, zaposlenih v tej panogi industrije.

V slučaju, da bo predlog sprejet, bo znašala povprečna plača kontraktnega premogarja v bodoče sedem dolarjev na dan, v primeri s \$8.25 tekom preteklega leta. Dnevni delavci, zaposleni na površini, naj bi dobivali po tri dolarje na dan proti \$4.20, ki so jih dobivali doslej. Dečki, ki so dobivali doslej po \$2.45 naj bi dobivali od sedaj naprej po \$1.73.

Ker cenijo delodajalci delavske stroške za tono premoga na \$3.90 bo predlagano skrčenje plač pomenjalo izdaten prihranek.

Delodajalci zahtevajo tudi petletni kontrakt ki naj bi določal letno revizijo plač ter uveljavil arbitrajski svet, da uravnava plačilne spore, če bi se prizadeti stranki ne mogli dogovoriti potom direktnih pogajanj. To točko so premogari že v sredo zavrnili.

Predlog je bil izročil Filip Murray-u, načelniku delegacije premogarjev.

Danes popoldne ob treh bo razmišljal polni plačilni komitej o predlogu, se predno se bodo vršile razprave "z ljudmi doma". Na te razprave bo temeljil komitej svoj odgovor, katerega bo dal delodajalcem tekom naslednjega tedna, ko se bo po desetih tednih razprav pričelo dejansko sestavljanje plačilne lestvice.

Nadaljni velik razvoj v stavkarskem položaju je bil včeraj na strani mehkega premoga industrije, kajti glavni neunijski proizvajalec mehkega premoga v deželi so pristali v predlog tajnika Hooverja, da se uveljavi takozvani "pooling" sistem za naročila in dobavo ter s tem prepreči profitstvo in spekulacijo. Soglasno s tem dogovorom bodo Garfieldove cene iz leta 1917 od \$2.25 do \$2.75 pro toni ob rovu temelj za prodaje. V nekaterih okrajih so doslej sedaj cene višine štirih dolarjev za toni ob rovu.

Zahteve antracitnih delodajalcev so prilično predstavljale to, kar so pričakovali ljudje, da se bo zahtevalo od njih. Predložiti je sledila splošna razprava, tekom katere se je zastopnikom majnarjev zagotovilo, da niso zahteve končne, temveč "gibne" kot je rekel Warriner, načelnik zastopnikov delodajalcev.

Po sestanku je rekel načelnik

Izlet v Jugoslavijo.

Kdor hoče potovati v Jugoslavijo, naj si izbere parnik "Paris". Iz New Yorka odpluje kot izletniški parnik za Jugoslovane dne 14. junija. Jugoslovani bodo na razpolago kabine z dvema, štiri ali kvečjem šestimi posteljami. Vožnja preko morja je samo šest do sedem dni. Deseti dan ste že lahko v Ljubljani. Jugoslovanskim potnikom bo kompanija dala v Parizu brezplačen obed. Iz Pariza v Trst se bodo odpeljali s posebnim vlakom. S parnikom "Paris" odpotuje tudi vodja tiskarne "Glas Naroda", Mr. Ludvik Benedik.

delavske delegacije, Murray, da je smatrali tudi devetnajst zahtev premogarjev za gibne in da je s tem tudi uglasjena pot za resnično delo sestavljanja plačilne lestvice.

V formalnem ugotovilu, katero je izdal pozneje Mr. Murray, da ni skrčenje plač kot ga zahtevajo delodajalci upravičeno v padanju cen življenskih potrebščin in da skrčenje plače ne odgovarjajo standardu življenja, do katerega so premogarija upravičeni.

V imenu delodajalcev pa je rekel Warriner, da bodo ustrajali delodajalci pri skrčenju plač, da lahko na ta način znižajo cene dragega premoga ter lažje tekmujejo s proizvajalci mehkega premoga.

Kakršnokoli skrčenje homo mogli dobiti, — je rekel, — ga homo odali naprej na javnost. To se ne bo zgodilo raditega, ker sme človekoljubni, temveč ker pomenja dober biznis.

V svojem predlogu kot so ga predložili premogarijem, ponavljajo delodajalci svoje prejšnje ugotovilo, da bi devetnajst zahtev premogarjev dodalo \$170,000.000 k stroškom premoga, katere bi seveda morala nositi javnost. Pravijo, da tega ni mogoče storiti, ne da bi se napravilo neprecenljivo škodo industriji ter onim, kiso zaposleni v njej.

Kako se bo glasil odgovor premogarjev ni še znano, a je jasno, da ne morejo sprejeti predloga kot je bil stavljen sedaj.

GENOVSKA KONFERENCA SE JE ODGODILA.

Genova, Italija, 19. maja. — Italijanski ministrski predsednik Facta je danes odgodil genovsko konferenco. Zahvalil se je vsem delegacijam za trud in poštenost ter rekel, da je konferenca rodila "dobre sadove".

ŠEST POŽIGOV V BELFASTU.

Belfast, Irsko, 19. maja. — Teroristi so danes zjutraj zopet pričeli s svojim nesramnim delom. Dve uri pred potekom curfew-časa, to je časa, tekom katerega ne sme nikdo na ulico, so zanehtali požare v različnih delih mesta in še pred deveto je gorelo devet poslopj.

Oboroženi ljudje so napadli karsno posebnih konstablerjev na Dock St. in prišlo je do boja, tekom katerega je bilo več napadalev poškodovanih. Glasi se, da je bilo treba treh motornih kar, da so odvedli ranjene. Noben izmed konstablerjev ni bil poškodovan.

DOGOVOR GLEDE ZADRA IN REKE.

Rim, Italija, 19. maja. — List "Tribuna" ugotavlja, da je bil sklenjen dogovor med Italijo in Jugoslavijo, s katerim se določa status jadranskih pristanišč Zadra in Reke.

Velika ugodnost.

Z velikim brzoparnikom BERENGARIA (52,000 ton), ki odpluje 30. maja, bo zastopnik Cunard proge spremljal potnike do Ljubljane. Za varnost prilaga bo vse preskrbljeno. Iz New Yorka do Ljubljane samo 9 dni. Cena iz New Yorka do Ljubljane \$110.00 in \$5.00 vojnega davka. Frank Sakser State Bank.

POŽAR V BAYONNE.

Te dni je udarila strela v tank, v katerem se je nahajalo 1400 sodov olja. Nastal je grozen ogenj, ki je uničil še dva nadaljna tanka. Značilno je, da ni bil nihče poškodovan. Škodo cenijo na par stotisoč dolarjev.

KAKO GULIJO NEMCI AMERIKANKE

G. I. WESTHEIMER JE BIL ŽRTEV RESNIČNE TATVINE, A DRUGE AMERIKANKE SE ODERE NA MEH PRI CENAH. — KONZULAT JE IZDAL SVARILA V TEM OZIRU. — VIŠOKE EKSPORTNE PRISTOJBE.

Poroča Cyril Brown.

Berlin, Nemčija, 19. maja. — Neki Amerikane je postal tukaj žrtev velike hotelske tatvine.

G. I. Westheimer, bankir iz New Yorka, ki je prišel iz Monakova, se je včeraj nastanil v enem glavnih hotelov Unter den Linden ter odšel zvečer v gledališče. Ko se je vrnil, je našel v svojih sobah vse razmetano in pokradeno. Neznani vlomileci so mu odnesli vrečico, polno demantov, nadaljni nakit, zlato uro ter bankovce, med katerimi je bil tudi eden za sto angleških funtov.

Tatovi so bili specialisti ter so brez dvoma že dolgo zasledovali Westheimerja. Vedeli so, kakšne vrednostne predmete da ima ter bili popolnoma informirani glede njegovih gibanj. V sobah so odrezali telefonke žice ter one zvončev. Delali so povsem mirno ter izbrali le najbolj vrednostne predmete katere je lahko skriti in odnesti.

Številni Amerikanci so vsaki dan oropani v Nemčiji s pomočjo manj slikovitih, a nič manj uspešnih sredstev in ker val turistov narašča, se je bati, da bo vzbudilo računanje trikratnih ali štirikratnih običajnih cen resno ogroženje med Amerikanci.

Ne le narodna vlada, temveč tudi vlade posameznih nemških republik in občinske uprave študirajo, kako bi se dalo molziti Amerikance, katerim pravijo "die valuta-starken Amerikaner". Bavari so že začasno rešili problem in v pruske državnem zboru se bo vložilo predlogo, kakorhitro se bo sestal, soglasno s katero naj se računa inozemskim obiskovalcem v Prusiji takozvan posetni dan, katerega naj bi se določilo v zlatih markah ter kolektiralo v vrednosti kot je obstajala pred vojno. Na ta način se bo računalo obiskovalcem po en dolar na dan za privilegij, da smejo izdajati v Prusiji svoje ostale dolarje.

Ob istem času pa se je tudi poostro kontrola nad inozemci v Nemčiji in prav posebno v Berlinu. Amerikanci in drugi inozemci, ki ne izgledajo kot Nemci so izpostavljeni nevarnosti, da jih ustavi policija na cesti, v restavrantih in drugih javnih prostorih. Istotako preiskuje takozvana Fremden-Polizei hotelske sobe. Izgleda kot da hoče Nemčija ubiti turistovsko gos, ki leži zlata jaja.

Berlin, Nemčija, 18. maja. — Politika nemške vlade, nemških trgovcev in hotelirjev, da skubejo in derejo Amerikance, temelji na ideji, da bi inozemci in pray posebno Amerikanci plačali nemško vojno odškodnino. To je ugotovilo ne le številnih Amerikancev, ki polnijo berlinski urač čikaške "Tribune" s svojimi protesti, pač pa so ga potrdili številni ameriški diplomatični in konzularni zastopniki, ki so pogosto informirali tozadevno državni departament v Washingtonu ter prosili za odpuščanje.

POLOŽAJ NA IRSKEM SE NI IZBOLJŠAL.

Belfast, Irsko, 19. maja. — Revolucionariji so vdrl v neko hišo v Desertmartin, odvedli z postelj štiri možke ter jih umorili. Ob devetih zjutraj je začela goret vsa vas.

Policija nima nobenega sledu o morileh in požigalcih.

V ENEM TEDNU SO ZAPLENILI ZA \$1,000,000 ŽGANJA.

Washington, D. C., 19. maja. — Prohibicijski generalni agenti so tekom zadnjega tedna zaplenili za milijon dolarjev žganja. Največ tega blaga so zaplenili v New Yorku.

REŠEN SMRTI V ZADNJEM HIPU

Zid, ki je bil obsojen na smrt, ker je ustrelil Italijana, rešen v zadnjem trenutku.

Ossining, N. Y., 19. maja. — Julius Rosenwasser, ki se nahaja že deset mesecev v smrtni hiši v Sing Singu, je dobil včeraj zvečer ob osmih že tretjo predložitve izvršenja smrtne kazni, potem ko se je eno uro poprej poslovil od svoje žene, otroka ter sestre. Predložitve je prišla tri ure pred časom, določenim za usmrčenje.

Governor Miller je dovolil predložitve, da omogoči preiskanje duševnega stanja na smrt obsojenega. Dr. Sherman je esporočil odvjetniku Smitkinu, ki je zagovarjal obsojenega, da mož ni duševno odgovoren. Zdravnik bo sedaj skupaj z Lunacy komisijo uvedel preiskavo, potem ko je komisija že enkrat izjavila, da je obsojeni popolnoma duševno zdrav. Predložitve smrtne obsodbe je veljavna za pet dni.

Rosenwasser je bil malo po osmih uri v svoji celici in pri njem je bil jetniški rabinec Katz. Obsojenega so že pripravili na zadnjo pot. Njegova glava je bila odstrižena in nosil je črno obleko, katero dobe mrtvaški kandidati zadnji dan. Družina je napravila svoj zadnji obisk in obsojeni je sedel v celici, si podpiral gavo z obema rokama, dočim je rabinec govoril.

Jetnik je bil tako zatopljen v misli na svojo smrt, da ni slišal, kako so se vrata odprla. Šele ko je čul glas nadzornika, je postal pozoren. Rosenwasser je bil tako ginjen, da je padel nazaj na posteljo. — Veseli me slišati to, — je rekel. — Hvala vam.

Rosenwasser je bil preteklega leta spoznan krivim umora italijana Jakoba Mazzura. Italijan se je hotel vrniti domov z \$2,000 prihranki. Rosenwasser in neki tovariš sta zvalila moža v neko stanovanje, da ga oropata, a Italijan je postal pozoren ter hotel zbežati. Nato sta ga ustrelila. Po izvršenem dejanju je pobegnil v Boston, a policija ga je našla. Rosenwasser trdi, da ni oddal on usodopolnega strela.

STRAH PRED MASAKRI.

Carigrad, Turčija, 19. maja. — V tukajšnjih ameriških misijonarskih krogih se izjavlja, da je objavila poročila ameriških pomožnih delavcev v Mali Aziji glede sistematičnega zasledovanja kristijanov od strani nacionalistov o grozila stališče pomožnih delavcev.

Številna ta poročila so bila zaupno sporočena Ligi narodov ter se domneva, da bo treba odločne akcije od strani sil, da se zavaruje te delavce.

AMERIKA MORA POMAGATI NEMČIJI

Tako je rekel nemški minister dr. Rathenau na zaključni seji genovske konference.

Genova, Italija, 19. maja. — Zaključna seja genovske konference je bila danes zjutraj ob poldnevi poklicana k redu od predsednika konference, italijanskega ministrskega predsednika Facta.

Dr. Walter Rathenau, nemški minister za zunanje zadeve, je rekel v svojem razpravljanju glede poročila ekonomske komisije, da bo nemogoče nanovo zgraditi Ameriko brez pomoči in sodelovanja Združenih držav. Zaključil je z izjavo, da je Nemčija pripomogla k zblizanju z nesrečno, trpečo Rusijo in da upa Nemčija, da bo postalo od nje pričeto delo temelj miru med iztokom in zapadom.

Mir je ono, kar zahteva svet, — je izjavil dr. Rathenau in njegov nagovor so sprejeli delegati, časnikarji in obiskovalci z viharim odobravanjem.

Ruski minister za zunanje zadeve, Cieterin, je vzbudil veliko presenečenje, ko je rekel v svojem nagovoru, da je ruska delegacija nezadovoljna z ekonomskih poročilom, ker ni slednje v svojem političnem delu dosti obširno, da bi moglo biti koristno.

London, Anglija, 19. maja. — Na vprašanje v poslanski zbornici glede vprašanja nemške vojne odškodnine, predno bo vprizorila nadaljno vojaško akcijo na nemškem ozemlju, je izjavil vladni voditelj Austin Chamberlain, da ni nobeno nadaljno tozadevno zagotovilo potrebno.

Chamberlain je rekel, da bodo morali stopiti zavezniki skupaj na konferenco, če bi reparacijska komisija sporočila, da je Nemčija zaostala s plačevanjem, da se po-

OBRAVNAVA PROTI "UPORNIM" MAJNARJEM

Pričakovati je, skorajšne odločitve v procesu proti "upornim" premogarijem West Virginije.

Charlestown, W. Va., 19. maja. Circuit sodišče, pred katerim se je vršila obravnava proti Williamu Blizzardu, ki je obtožen veleizdaje radi oboroženega pohoda premogarjev v West Virginiji proti Logan okraju, se je danes zopet Proces proti "puntarjem", sestalo v pričakovanju, da bo sodnik Wood podal svojo odločitev, če naj se vrši obravnava naprej ali če naj se izreče oprostitev.

O predlogu zagovornika, naj se opusti nadaljno pričevanje ter izreče oprostitev, se je debatiralo dva dni, ko je sodnik Woods objavil, da bo sam razmišljal o vprašanju, nakar je odgodil obravnavo do danes.

Vprašanja, če naj se obdolžitev, naperjene proti premogarijem, označi kot veleizdaja in če je bila zveza Blizzarda s pohodom, na temelju pričevanj taka, da vključuje obtožbo radi veleizdaje, so bila glavna, o katerih se je razpravljalo na obeh straneh.

NIKAKIH ŽENSK V ZBORNICI LORDOV.

London, Anglija, 19. maja. — Z dvajsetimi proti štirim glasovom je volilni verifikacijski komitej zbornice lordov odklonil zahtevo Lady Rhondda, da sme sedeti v zbornici lordov. Glasilo se je, da ni mogla podpreti svojih tozadevnih zahtev.

svetujejo, da je treba ukreniti v tem pogledu.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.10
400 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$40.00
500 kron	\$ 2.15		

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadru.

50 lir	\$ 3.10	500 lir	\$27.50
100 lir	\$ 5.90	1000 lir	\$55.00
300 lir	\$16.80		

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potom "Adriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za krome. Več pojasnila najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do \$10.— po 50 centov, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Ako biva naslovnik v kraju, kjer Jadranska banka nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačala, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnjo pošto. To je najsigurnejši način nakazila, da doli naslovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več kron ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street
New York, N.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Do not send money orders or checks for less than \$1.00. Do not send money orders or checks for less than \$1.00. Do not send money orders or checks for less than \$1.00.

GLAS NARODA

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ZAVRATNA PROPAGANDA.

Newyorški World je zadnjo nedeljo priobčil v svoji ilustrirani prilogi članek, ki nosi naslov: — Črnogora — žrtev zmage!

Ta članek je spisal neki Arthur Benington, a je bil brez dvoma inšpiriran ter plod propagande, katero vrše po celnem svetu v prilog prejšnje črnogorske kraljevske družine ter neodvisnosti Črnogore.

Tozadevna propaganda ima svoj sedež v Italiji, kar je povsem umevno, če pomislimo, da je italijanska kraljica Črnogorka ter hči prejšnjega kralja Nikite in da bi bilo v največjem interesu Italije, če bi se odščipnilo od Jugoslavije Črnogoro ter jo napravilo zopet samostojno.

V takem slučaju bi bila seveda Črnogora slepo orodje v rokah zavrtnatne italijanske diplomacije ter nož, zasajen direktno v telo mlade in komaj ustvarjene Jugoslavije.

Članek je pisan skrajno tendenciozno ter mrgoli v njem zgodovinskih nepravilnosti in neokusnosti, ki ne mečejo ravno lepe luči na kulturo, katero so ustvarili Črnogorci.

Tako se naprimer glasi, da so porazili Črnogorci leta 1797 Napoleonovega generala Marmota, poznejšega ilirskega guvernerja v Ljubljani ter da so po končani bitki balinali z glavami francoskih častnikov. Nam se ne zdi, da bi bilo v tem kaj junaškega ali častnega.

Nadalje se glasi v članku, da je živel pokojni kralj Peter deset let v Cetinjah od milošćine svojega tasta Nikite.

Celomu svetu pa je znano, da je bil Nikita eden najbolj brezvestnih vladarjev, kar jih je kdaj sedelo na prestolu, da niso bili varni pred njegovim pohlepom niti njegovi lastni podaniki in da je neprestano pumpal ruskega carja za denar in blago, kar je imelo za posledico, da so Črnogorci rekli: — Nas i Rusa ima stopetdeset milijuna.

Sedaj pa nastane vprašanje, kakšno stališče je zavzela prosvetljena svetovna javnost napram temu vprašanju in tej propagandi.

Newyorški list Times, eden najbolj uglednih ameriških listov, je priobčil 16. maja članek, v katerem pobija to propagando ter se zavzema za enotno Jugoslavijo, koje del predstavlja Črnogora.

Znani G. Gordon-Smith je poslal par dni pozneje Timesu pismo, ki se glasi v dobesednem prevodu:

"Čestitam vam na uvodniku glede jadranskega vprašanja. Teško bi bilo podati bolj primerno ugotovilo glede tega problema. Vse, kar je treba sedaj za uravnavo tega vprašanja, vsaj v glavnih potezih, je lojalna izvedba rapalske pogodbe. Italijanska vlada se je obvezala, da bo ta pogodba izvedena. Belgrajska vlada čaka vsled tega potrpežljivo, dokler se tega ne bo storilo. Ni slepa vspričo domačih težkoč, s katerimi se mora boriti kabinet Faete ter ni storila ničesar, da poveča težke naloge tega kabineta.

"Ob istem času pa pričakuje recipročnega postopanja italijanske vlade, in vsak poskus, da se pomaga povzročiteljem nemirov v Črnigori, bi sprejela brez dvoma z ogorčenjem. Domneva pa, da spoznavajo italijanski državniiki, da ni mogla Črnogora nikdar vzdrževati same sebe in da nikdar ne bo mogla storiti tega. Pred vojno je pomagal prebivalstvu ruski car. Sedaj pa more obstojati le kot inkorporirana v večjo državo, ki bo zagotovila deli prosperiteto. Le najhujši sovražniki bi mogli obsojati ta pogumni in zanimivi narod na beden obstoj, ki bi bil posledica vsakega poskusa, da živi iz svojih lastnih virov.

"Na Hrvaškem je gibanje, kateremu načeljuje Štefan Radić, v glavnem razredno gibanje, — ono kmeta proti mestnemu prebivalstvu. Čeprav ima precej pristašev, je njegov upliv omejen izključno na vasi. Radić je pristaš federirane vladne oblike, v kateri bi imela Hrvaška veliko mero avtonomije. Ta oblika vlade pa je bila zavrnjena v Skupščini po debati, ki je trajala več tednov."

"To so pametne besede pametnega moža, katerim nam ni treba ničesar dodati.

GLAS NARODA, 20. MAJA 1922

Dopisi.

Cleveland-Newburgh, Ohio.

Od tukaj se bolj poredkoma kaj sliši. Nekateri mislijo, da popolnoma spimo, a se zelo motijo. Sino tako zaposleni, da tudi spati nimamo časa. Od nedelje do nedelje skoraj vsak dan je na programu kakva vesela novica. Najprej je bil koncert društva "Zvon". Bil je uspešno obiskan in tudi izvršen. Nato je bila vprizorjena igra "Rodoljub iz Amerike", ki jo je priredilo društvo sv. Ane. Vse se je vračalo iz dvorane z nasmehom na ustih in pogovor je bil še drugi dan, da take igre še ni bilo v Newburghu.

Medtem je bilo že toliko porok, da vam jih ne morem beležiti. Moti me le to, ker nisem na vsako povabljen. Zdaj pa le počakajte vsi ženi in neveste, sedaj bom pa imel priložnost, da bom tudi jaz vesel. Vsi tisti, ki niste bili še na nobeno očetov povabljeni in tudi tisti, ki ste bili, pridite 28. maja v Randall na Antona Goriska farme. Tam bomo imeli priložnost se skupaj zabavati. Kakor nam je vsakokrat društvo "Zvon" postreglo, tako nam bo tudi sedaj. Plovijo, da take vihere še ni bilo kot se sedaj obeta. Kaj in kako da bo, naj se vsak sam pride prepričati.

Drugače je tukaj vse po starem. Delamo po deset ur, zaslužimo pa toliko kot smo pred nekaj meseci na osem ur. Delo se zelo težko dobi, radi tega ne svetujemo nobenemu sem hoditi, razen da ima kakšnega prijatelja, da mu delo preskrbi.

Pozdrav! Newburčan.

Walsenburg, Colo.

Po tukajšnji in bližnji naselbinah se stavka nadaljuje in je skoraj sto procentov uspešna. Jih je sicer še nekaj, ki se hodijo v rove, pa to so večinoma Mehikanci. Nekateri premogarski baroni trobijo v svet, da njihovi rovi obratujejo, kar pa ni resnica. Rov Gordon so bili pričeli obratovati s stavkokazi. Delajo že cel teden, pa do danes niso potegnili ven še nobenega premoga. Najeteže so dobili iz Denverja. Najbrže ga znajo kopati za gosposko. Žal, da je med stavkokazi v Gordonu tudi nekaj Slovencev. Predsednik tamošnjega društva dela noč in dan. Po mojem mnenju se bo društvo št. 299 v Walsenburgu kmalu začelo kosati z društvom v Somersetu. Tam dela predsednik, nje-

Iz mariborskega občinskega sveta.

Mariborski občinski svet je na svoji zadnji seji sklenil, da se mestnim uslužbenecem in vpo-kojencem naknadno od 1. januarja 1922 dalje zvišajo draginske doli-klade. V ta namen je mestna ob-čina najela časovno posojilo. Po-grebne pristojbine mestnega po-grebnega zavoda so se zvišale na 15kratni znesek predvojnega ča-sa, vendar pa tako, da ostane pri-stojbina za zadnja dva razreda neizpremenjena. Cene so odšle sledeče: za gala-pogreb 12,000 K, prvi razred 8,400, drugi razred 5,250, tretji razred 4,000, četrti raz-red 2,000, peti razred 1,600, šesti razred 1,200 in sedmi razred 800 kron. Glasbeni Matice se je dovo-lila podpora v znesku 3,000 Din, študijski knjižnici za nabavo revij 2,000, slovenskemu obrtnemu društvu v Mariboru pa prispevek 1,000 Din za pokrajinsko obrtno razstavo. Izvozna trdnica Predo-vič in Prigljavič delniška družba je stavila občini ponudbo za na-jem mestne klavnice ter ponuja letno 1 milijon najemnine in se za-veže, da prodaja črevesno masl, pljuca, jetra itd. na mariborskem trgu 15 odstotkov pod dnevno ce-no. Razen tega poveča mestno klavnico na lastne stroške, če se obveže občina, da ji prepusti v na-jem za gotovo dobo let. Občinski svet je sklenil, da stopi s trdnico v tozadevna pogajanja. Trdnica pa se mora tudi obvezati, da pre-pusti občini po lastni ceni letno 1000 do 1500 komadov svinj, s ka-terimi bi se na domačem trgu lahko uspešno regulirale cene sla-nine in masti.

Bolniško in podporno društvo za Slovenijo.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani namerava svoje delovanje razširiti na vsa

gov sin in njegov brat. Njegov svak pa vzdržuje boardinghouse za sbeke. Hej, dragi B., zakaj ne zamahneš z loparji po njih, ker so vsi člani tvojega društva? Rojaki, bodimo zvesti svoji uniji. Vztrajajmo do konca.

Pozdrav! Stavkar.

S potovanja.

Vem, da so radovedni moji pri-jatelji in znanci, kako sem poto-val iz Seofielda, Utah. Videli ste me na postaji, da sem bil precej podkajen in da se me je držal ve-lik maček. Če človek malo pije prejšnji dan, se mora boriti drugi dan z mačkom in kozlom, tako da je moj. Dospeli smo na imenitno postajo Colliton. Ker je bilo precej mrzlo tistega jutra, smo vsi bežali v čakalnico in začeli kazati kremplje umazani peči. Vožnje smo imeli potem lepo, samo tri-krat smo se presedli od Collitona do New Yorka. Ko smo dospeli v New York, nas je že čakal na po-staji zastopnik g. F. Sakserja, g. Zagar, kateri nam je uredil vse potrebno, da smo se prepeljali v pisarno, kamor smo bili namenje-ni. Mislili smo potovati na Trst s parnikom "President Wilson", pa nam je g. Hudč priporočal, da naj gremo na parnik "Majestic", kateri je največji parnik na svetu, in tako smo naredili. Bom že sporočal, kako nas bo vozil ta imenitni parnik.

Mesto New York ni kaj poseb-nega zame. Ne vem, kako to dru-gim ugaja. Res so visoke hiše in to je vse, kaj diči to mesto; ulice pa niso kaj lepe, so bolj starodav-nega sistema, niso tako lepe kot so tam na zapadu. Ako greš na sprehod od 10 do 3. popoldne, se spleh ne moreš sprehajati, ker je preveč ljudi in vozov. Samo eni mi je ugajalo v New Yorku. Tam doli pri morski obali je kaj flet-no opazovati tiste lepe barčice, ki odhajajo in dohajajo v pristaniš-če. Kar se tiče obleke, ni nič kaj bolj počeni kot tam pri nas na za-padu, skoraj se upam dobiti ene stvari bolj počeni tam kot tukaj. Tudi za živeči tukaj ni nič razlike, vse iste cene kot tam, če je ravno to mesto ob morski obali. Torej ni tako kot si to predstavljamo tam na zapadu.

Pozdravim vse štrajkarje v Seofieldu in jim želim obilo uspeha. Ključem se enkrat: Z Bogom in na svidenje! Mike Krstnik.

Iz Slovenije.

Slovenijo ter je svoja društvena pravila v tem smislu izpremenila. Društvu lahko pristopijo odsle-ne le nameščenci trgovskih, mar-več tudi industrijskih podjetij denarnih zavodov in zavarovalnic brez ozira na njih starost in zdravstveno stanje. Razen name-ščence so zavarovani za slučaj bo-lezni tudi rodbinski člani name-ščence, če živijo z njim v skupnem gospodinjstvu in se ne morejo sa-mi preživljati. Omenjeno društvo deluje že od leta 1835.

Nesreče in neizhode.

Marija Reven, posestnica iz Ho-tedreče, se je hotela ogniti mima-prihajajočemu vozu, a je pri tem tako nesrečno padla, da si je zlo-mila desno roko.

Alejozi Olup, dlnarjevi ženi iz Glince, se je pri pomivanju zapi-čila v levo roko šivanka in je iz-ginila v mesu.

Anton Cvek, delavec v predil-nici v Trzinu, je padel po stopni-cah in si zlomil levo nogo.

Morilec Živko pomiloščen.

Morilec Živko, ki je bil zaradi umora svoje žene trikrat pred ma-riborsko poroto in je bil v zad-njem porotnem zasledanju obsojen na smrt, se je proti smrti ob-sodbi pritožil. Stal sedemorece v Zagrebu je smrtno kazen spreme-nil v 20letno težko ječo.

Draga nesreča s konji.

Svoječasno smo poročali, da se se posestnika Francu Wagnerju iz Čerška splašili v Mariboru konji in v diru podri na tla dve ženski. Mariam Wollner (židov-skega pokolenja) je vložila proti Wagnerju tožbo in se je vršila 8. aprila razprava. Zahtevala je nič manj kakor 90,000 kron odškod-nine za bolečine. Prečitana zahte-va je izzvala splošno začudenje. Razprava je bila preložena.

Peter Zgaga

Teško je pisati o skandalih, no pa vseeno, naj bo.

Po prevaru so v Jugoslaviji precej trdo stopili Nemcem na prste. Posebno nemškimi baronom, grofom in knezom, ki so bili v Av-striji v malih nebesih in so hoteli igrati v Jugoslaviji ulogo velikih bogov.

Belgrajska vlada jim posestev ni zaplenila, pač jim je pa posta-vila jerebo, naj jih upravljajo.

Vindigree je dobil za jerebo ne-kega Ristića iz Belgrada, Vlada mu je izrečno naročila, naj mu gleda pod prste in naj ga tudi dregne včasih, če se ne bo dostoj-no obnašal. Ristić je bil pa kava-ler, se celo Vindigree je rekel, da je žnjim kavalirski postopal.

V Sloveniji je kraljev namest-nik bivši ljubljanski župan Ivan Hribar. Ko se je začel kralj ženi-ti, je začel Hribar lizati pete nem-škim aristokratom v Sloveniji. Da bi se jim bolj prikupil je spod-ili iz službe Ristića, češ, da pretr-do postopa z Vindigreecem. In potem je šel k Vindigreecem ter ga prosil, naj mu proda vilo na Bledu, da jo podari kot poročni dar ru-munsko-srbski kraljevski zvezi. Ker ni bilo denarja, se je zapufal pri najbolj zagrezenih kranjskih nemškutarjih, da je vilo dobil.

Nemci in nemškutarji v Jugo-slaviji so pa tudi zadovoljni. V njihovi vili bo stala poročna pes-telja nemško-rumunsko-jugoslo-vanske princeze.

Predlagano je bilo, naj se pre-krsiti velikanski parnik "Levia-than" in naj dobi ime "President Harding".

President Harding je ta pred-log odločno zavrnil.

Možak je skromen in dalekovi-len. Ve, da bo njegovo ime po pri-hodnjih predsedniških volitvah za vedno mrtvo.

Niti Bog ne more ugoditi vsem. Skaza pa lahko ugodi vsem. Vsem svojim peterim naročnikom.

V Sing Singu stanuje človek, ki bi moral predvečernim ponoči umetiti na električnem stolu.

Zadnji hip, par minut pred ek-sekucije, je prišlo pomiloščenje za en teden.

Newyorško časopisje je poroča-lo z velikimi črkami, da mu je go-terner podaljšal življenje za en teden.

Po mojem mnenju mu je samo smrt za en teden podaljšal.

Najbolj pameten človek je ti-ti, ki je napol nenmen, napol se neumnega dela.

"Kapitalisti oznanjujejo pro-speriteto" — pišejo listi danza-dnem.

Saj jo lahko, ker jo imajo.

Ženitovski posredovalec je rekel ženitbenemu kandidatu:

— Predno vam povem naslov ženske, ki bi bila kot nalašč za vas, mi morate dati petindvajset dolarjev.

— Če bi imel petindvajset do-larjev — je odvrnil kandidat, — bi sploh ne mislil na ženitev.

Največja čast na svetu — po-misliti gotovih ljudi, — je dobiti par klobut od Dempsey-a.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK

Katero pot gre Vaš denar?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokaza-la, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdaje svojih do-hodkov, brez ozira na to kako žali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo torej dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno po-stavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako si-gurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto zamemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

FRANK SAKSER STATE BANK

Glavno zastopstvo
Jadranske Banke

82 Cortlandt Street — New York, N. Y.

Jugoslavanska

Katol. Jednosta

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: EUDOLF PERDAN, 835 S. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PALANT, Box 104, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISEK, 22 Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. I. BLOCH, Ely, Minn.
Blagajnik: neizplačanih smrtul: JOE N. MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIĆ, 2805 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 2912 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Krakovinski odbor:
VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENCO, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari likajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja-tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristo. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnik bližnjega društva J. S. E. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Nove društvo se lahko ustanovi s 8 članov ali članicami.

Slika iz nove Rusije.

Publicist A. Sergijev poroča v nemškimi časopisih: Med incidenti sovjetskega kongresa v Moskvi je bilo več takih ki so ljudem naredili utis simbolične slike de-davške in kmetijske revolucije.

Semkaj spadajo govori iz ust naj-preprostejših kmetov. Že samo dej-stvo, da so se pokazali na govor-niški tribunu, je izzvalo takšno navdušenje, da so se tresli oboki in stene velikega opernega gledališča vsled aplavza in radostnih vzklikov. Nikdar ne pozabim pri-zora, ko je stal na odru starček v kožulu, kmet - nadstrancar Čul-kov, ki je bil izvoljen za prezidij kongresa. Starčeva postava je u-pognjena in predstavlja tipično stoletno ponižanje ruskega kme-ta, živ znak naših starih oratar-jev, resničen pečat tlačanstva. Čul-kov govori s pretrganim in treso-čim glasom, onemoglim vsled ste-rosti in "koščene roke gladi", katera je nedvomno poslela v njegovo življenje. In kaj pravi?

"Videl sem tri carje in vse tri sem preživel: carja osvobodilnega car-ja pomirjevalca in carja voharka-ja." Vihar aplavza je pozdrvil njegove besede. "Mogoče se žudi-te, ker ni v mojih besedah spošto-vanja do carjev, toda kaj naj re-čem? Za časa vseh treh carjev sem sedel za pečjo, toda zdaj sem za-pustil zapeček in tukaj sem!" Z impozantno gesto starosti je Čul-kov vrgel s svojimi majhnimi si-dimi očmi po sijajno opremljeni dvorani, ki se je bliščala v zlatni-mi, rdečimi in modrimi, pogledal je na mesto delegatov po stenah in v strop ki je ozaljšal z alegori-čnimi figurami. Njegov glas se se vedno tresel in obotavljal med burjo ovacij. "Da — prišlo je, da zdaj gradimo novo življenje — vse to je prišlo." Koščena roka lakote je posegla v njegov nar-dušni govor in pretrgala sanje kmeta o "zlati pšenici", zamračila je, njegovo zadovoljnost, ki je prišla na njegova stara leta z no-vim življenjem v Rusiji. Starček išče primernih besed in živo gestu-klirala, toda on ni prišel kot zo-vornik v Moskvo, "in tako par klobut od Dempsey-a."

Večna mladost.

Kitajski pesnik Su-Kung Tu je pisal pred enajst sto leti: "Kralji se starajo v svojih pustih pala-čah. Zadovoljeva spremlja vedno mladost." Povedati je hotel, da starost ne nadleguje zadovoljnih ljudi. Njegovi nazori so pravilni. Skrb uničuje zdravje. Prepriči normalno delovanje žleznih in črevesnih mišic, in človek se po-stara. Če se borite z nervoznostjo, melanholijo in izgubo energije je Trimerjevo Grenko Vino vaš naj-bolj zanesljiv zavrnik. Odpravil bo strupene snovi, ki so se zbrale v vašem črevesju, potrtost in vznemirljivost bosta izginila. Vsi odjemalci soglasno hvalijo to zdravilo. Mr. John Baich pravi v svojem pismu, poslano dne 2. aprila iz Farrella, Pa.: "Če se ne počutim dobro, vedno pijem Trimerjevo Grenko Vino, in po-maga mi. Je jako uspešno in po-meni. Tudi z drugimi Trimerjevi-mi zdravili sem jako zadovoljen." Poskušajte jih, toda povejte svo-jeznim lekarnarjem ali prodajalcem zdravil, da hočete satao Trimer-jeva. Adv't.

